

**Mozgásalapú háromdimenziós
objektum-rekonstrukció
gyenge perspektíva esetén**

Hajder Levente

PhD értekezés tézisei

Témavezetők:

dr. Csetverikov Dmitrij (MTA SZTAKI)

dr. Vajk István (BME AAIT)

Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet

Magyar Tudományos Akadémia

Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszék

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem

Budapest 2007.

1. Előzmények és célkitűzések

A mozgásalapú objektum-rekonstrukció a háromdimenziós számítógépes látás egyik érdekes, kihívásokkal teli kutatási területe. A tudományág az elmúlt húsz évben nagy fejlődésen ment keresztül, ám ez nem azt eredményezte, hogy sikerült minden feladatra megoldást találni, hanem éppen az ellenkezőjét: a publikált algoritmusok alkalmazásával újabb és újabb megoldandó problémák bukkantak elő.

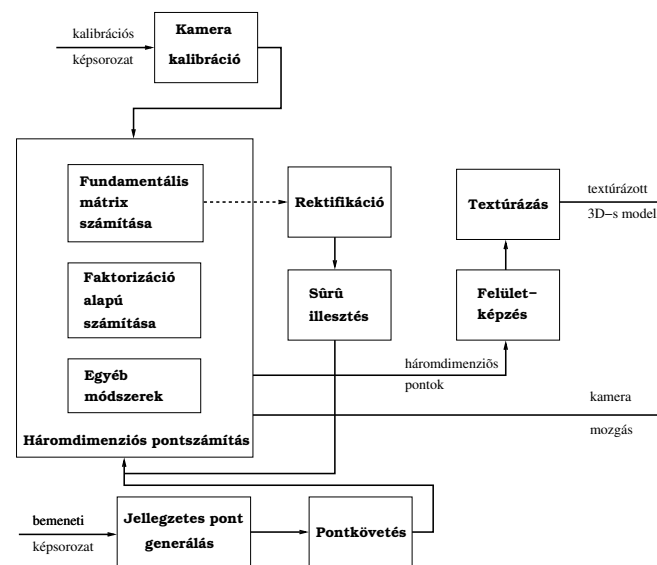
Az objektum-rekonstrukció eredményeit már most is számtalan helyen lehet alkalmazni, pedig a kidolgozott módszerek sebessége, pontossága és automatizáltsága sok esetben még nem teszi lehetővé az elméletileg jól működő eljárások felhasználását a gyakorlatban.

A lehetséges alkalmazási területek közül kiemelhetjük a robotlátást, hiszen a rekonstrukció során a harmadik dimenzió megjelenítése a felismerésekhez fontos többletinformációt juttat a kétdimenziós látórendszerekhez képest. Másik fontos terület a szórakoztatóipar, elsősorban a filmtrükkök világa: az ezredforduló óta számtalan világsiker befutott film alkalmazza a tudományterület eredményeit. Ezen a két területen kívül is sikerrel alkalmazzák a tudományos eredményeket, a lopásvédelemtől a közlekedésrendészeti feladatokig lehetne sorolni a felhasználási lehetőségeket.

A rekonstrukciós feladat megértéséhez, és a javasolt megoldások alkalmazásához több területet is ismernie kell a kutatóknak: a matematikai ismereteken túl a videófelvételekből származó képek és a 3D→2D leképzés geometriájának megértéséhez optikai tudással kell rendelkezni, a képek elemzéséhez a digitális képfeldolgozás módszereinek

magas szintű ismerete szükséges, a valóság-hű rekonstrukcióhoz és a filmtrükkök kidolgozásához elengedhetetlen a számítógépes grafika alapjainak elsajátítása.

Kutatási munkám során a fő célkitűzésem az volt, hogy egy moduláris felépítésű rekonstrukciós rendszert dolgozzak ki kollégák és egyetemi hallgatók segítségével. Ezt a célt sikerült elérni. A rendszerünk működését az alábbi ábrával szemléltethetjük:

A modularitásnak köszönhetően a rendszer elemeit folyamatosan lehet fejleszteni, a komponenseket jobbra cserélni. Tudományos eredményeim is (az utolsó tézist leszámítva) ebbe a rendszerbe beépíthető új módszereket jelentenek.

2. Módszertani összefoglalás

A faktorizációs feladat

A faktorizáció feladata a kétdimenzióban követett pontok alapján meghatározni az objektum háromdimenziós pontjainak a koordinátáit, továbbá a kamera mozgását az objektumhoz képest. Gyenge perspektív vetítést használva ez a következőképpen írható le:

Ha adott valamely merev mozgó objektum P darab (jellegzetes) pontja, amelyeket F számú képkockán keresztül követtünk, és a p -edik követett pont koordinátáit az f -edik képen $x_{fp} = (u_{fp}, v_{fp})^T$ jelöli, akkor merőleges vetítés esetén a pont helye a következő módon számítható:

$$x_{fp} = R_f s_p + t_f, \quad (1)$$

ahol $R_f = [r_{f1}, r_{f2}]^T$ ortonormált mátrix első két sora, s_p a jellegzetes pont háromdimenziós koordinátája, t_f pedig az objektumkoordinátarendszerének vetületének helye az origóhoz képest. Gyenge perspektíva esetén az összefüggés kiegészül a gyenge perspektíva q_f (nem nulla) skalárszorójával:

$$x_{fp} = q_f R_f s_p + t_f, \quad (2)$$

A t_f eltolás kiküszöbölhető, ha az objektum saját koordinátarendszerében a középpontját úgy választjuk meg, hogy ezt az origó vetületét minden képen ismerjük. Praktikus okokból a pontok átlagát, azaz a súlypontot szokták origónak választani, hiszen merőleges vetítés esetén kétdimenzióban és háromdimenzióban is a koordináták egyszerű átlagolásával meghatározható a súlypont.

Ebben az esetben felírhatjuk, hogy

$$x_{fp} = q_f R_f s_p. \quad (3)$$

Ha az összes pontot figyelembe vesszük az adott képen, a fenti egyenletből mátrixegyenletet készíthetünk:

$$\underbrace{W_f}_{2 \times P} = (x_{f1} \dots x_{fP}) = \underbrace{M_f}_{2 \times 3} \cdot \underbrace{S}_{3 \times P} \quad (4)$$

ahol M_f neve *mozgásmátrix*, $S = (s_1, \dots, s_P)$ pedig a *struktúramátrix*. Merőleges vetítés esetén $M_f = R_f$, míg gyenge perspektíva alatt $M_f = q_f R_f$.

Ha vesszük az összes képkockát, a 4. összefüggés alapján a mérési mátrixot is kifejezhetjük:

$$\underbrace{W}_{2F \times P} = \underbrace{M}_{2F \times 3} \cdot \underbrace{S}_{3 \times P}, \quad (5)$$

ahol $W^T = [W_1^T, W_2^T, \dots, W_F^T]$ és $M^T = [M_1^T, M_2^T, \dots, M_F^T]$.

A tényleges feladat a W mérési mátrix szorzattá bontása (faktorizálása), és az M mozgási, S struktúramátrix becslése.

Ha figyelembe vesszük a súlypontok helyét is, akkor a faktorizációt a következő alakba írhatjuk:

$$W = \left[M \mid t \right] \begin{bmatrix} S \\ \mathbf{1}^T \end{bmatrix}. \quad (6)$$

ahol $t = [t_1^T t_2^T \dots t_F^T]^T$ vektor tartalmazza a súlypontok helyeit a képeken.

A Tomasi-Kanade faktorizáció

Tomasi-Kanade faktorizációs módszer két lépésben végzi el a faktorizációs feladatot: először egy rangcsökkentéssel zajszűrést hajt végre, így affin mozgás- és struktúramátrixokkal faktorizálhatunk: $W = M_{aff}S_{aff}$. Második lépésben a kapott altérben elvégzünk egy Q lineáris transzformációt, amely végén megkapjuk a kívánt (valós) mátrixokkal végzett faktorizációt:

$$W = MS \quad (7)$$

ahol $M = M_{aff}Q$ és $S = Q^{-1}S_{aff}$.

Megmutatható, hogy sok pont esetén legalább három képkocka, sok képkocka esetén legalább négy pont szükséges ahhoz, hogy a gyenge perspektív faktorizációt el lehessen végezni.

Tesztelési környezet szintetikus adatokon

A téziseimet egységes tesztelési környezetben vizsgáltam meg. A tesztadatok generálását az alábbi algoritmus segítségével végeztem el:

1. Mesterséges háromdimenziós objektumokat készítettem Gauss véletlenszám-generátor segítségével. A várható érték nulla volt, a szórás egy paraméter segítségével állítható be.
2. Megadott mozgás segítségével különböző szögekkel elforgattam az objektumot.
3. Gyenge perspektíva segítségével levetítettem a képsíkra.
4. Kétdimenziós normális zajt (várható értéke nulla, a szórás

beállítható paraméter) adtam a vetített koordinátákhoz.

Az így kapott koordinátákra futtattam le a tézisekben ismertetett algoritmusokat. Az eredményeket könnyen ki lehet értékelni, hiszen mind a kameramozgás, mind az objektum eredeti háromdimenziós koordinátái ismertek.

Tesztelési környezet valós adatokon

Valós képsorozatokon KLT sarokdetektáló segítségével jellegzetes pontokat határoztam meg, ezeket a pontokat korreláció alapú mintaillesztés segítségével követtem a képeken keresztül. Tipikusan 5...10 képkockán át van remény arra, hogy a pontok nagy részét követni tudjuk.

Az így kapott, követett kétdimenziós pontokat adtam az algoritmusok bemeneteire. Először mindig a második tézisben ismertetett szegmentáló eljárások kapták meg a ponthalmazt, és azok választották ki a mozgó objektumhoz illeszkedő kétdimenziós pontokat.

A szegmentált pontok szolgáltatották a nem robusztus algoritmusok bemenetét.

Az értekezés felépítése

Az értekezésem alapvetően két részre bontható: az első részben a rekonstrukció problematikájával és a vetítéseket magyarázó geometriával foglalkozom, a második részben pedig bemutatom az új tudományos eredményeket.

A 2.fejezet (közvetlenül a bevezető után) a rekonstrukciós rendszer

felépítésével és az egyes részproblémák megoldási lehetőségeivel foglalkozik, bemutatva az egyes feladatokhoz rendelt szakirodalmat. A vetítési modellekkel foglalkozó 3. fejezet ismerteti a három leggyakrabban alkalmazott vetítési módszert: a merőleges, a gyengén perspektív és a perspektív vetítést.

A második, új tudományos eredményekkel foglalkozó rész a három tézisnek megfelelően három fejezetet takar. Az első tézisben (4. fejezet) a kamera mozgásának és a háromdimenziós objektum térbeli pontjainak a rekonstrukciójával foglalkozom, a második tézisben (5. fejezet) a mozgó objektumok szegmentálásával, harmadik tézisemben (6. fejezet) pedig tagolt objektumok mozgásalapú rekonstrukciójával foglalkozom.

3. Új tudományos eredmények

A doktori értekezés új tudományos eredményeit a következő három tézis foglalja össze.

1. tézis A Tomasi-Kanade faktorizáció iteratív alapú javítása [2,3,8,16,17]

Kidolgoztam egy új módszert, amelyik a Tomasi-Kanade faktorizáció javítása.

Az új eljárás iteratív, mely a megadott feltétel esetén a futását véges időben befejezi. Az iteráció minden egyes ciklusa három lépést tartalmaz:

S-lépés Az S-lépés a háromdimenziós struktúrát javítja. Mivel a struktúramátrix értéke tetszőleges lehet, a struktúrafinomítás legkisebb négyzetes értelemben optimálisan számítható:

$$S^{(k)} = M^{(k-1)\dagger} W \quad (8)$$

M-lépés Az M-lépés a kameraparamétereket (mozgásmátrixot) finomítja. Gyenge perspektíva esetén képkockánként 4 paraméterrel írható le a kameramozgás, amelyet a kiegészítő lépésnek köszönhetően zárt alakban megoldottam háromdimenziós pontfelhő-regisztrációja segítségével. (A megoldást levezetéssel együtt a függelékben ismertetem.)

Kiegészítő lépés A kiegészítés célja az M-lépés során alkalmazott zárt alakú megoldás segítése.

Szintetikus adatokon mutattam meg, hogy a javított módszer

jobb eredményt ad az eredeti faktorizációnál. Azt is megmutattam, hogy a javítás elsősorban alacsony pontszám esetén jelentős. A javított módszert valódi képsorozatokon is sikerrel alkalmaztam.

2. tézis Mozgó objektumok pontjainak szegmentálása gyenge perspektíva esetén [2,4,6,9,10]

Megoldásokat kínáltam mozgó objektumok pontjainak szegmentálására, azaz olyan módszereket dolgoztam ki, fejlesztettem tovább, amelyek képesek mozgó objektumok kétdimenzióban követett pontjait különválasztani, a mozgó objektumokhoz nem tartozó (például rosszul követett) pontokat pedig elkülöníteni.

2.a. Hibás pontok kiszűrése Monte-Carlo módszerrel

Továbbfejlesztettem a Trajković-Kurata módszert, amely a követett pontokból elkülöníti azokat a pontokat, amelyek nem tartoznak a domináns mozgó objektumhoz.

A továbbfejlesztés két területen történt: (1) az LMedS robusztus statisztikát LTS-re cseréltem, (2) az affin mozgásmátrix helyett a valós mozgás felhasználását javasoltam. Az új módszerek pontosabb eredményt adnak, és LTS esetén magasabb hibáspont-arányt engednek meg, mint az eredeti algoritmus.

Kidolgoztam ezentúl egy RANSAC alapú eljárást is, amely a szakmában elterjedt RANdom SAMpling Consensus robusztus algoritmus alkalmazása a konkrét problémára. Affin és valós mátrixokra egyaránt kiterjesztettem a módszert.

A domináns mozgás meghatározásához egy mértéket vezettem be, amelyről bebizonyítottam, hogy korlátos, és ennek következtében küszöböléssel el lehet dönteni, hogy valamely domináns mozgás korrekt-e.

Ezek az algoritmusokat szintetikus teszteken összehasonlítottam, és az eredményekkel igazoltam, hogy a medián alapú módszerek esetén a hibás pontok számának aránya maximum 50% lehet, LTS esetében ezt meghaladhatja. Azt is igazoltam, hogy a valós mátrixokat használó módszerek pontosabb eredményeket szolgáltatnak az affin mozgást használóknál.

Az algoritmusokat valós felvételekből származó tesztadatokon is sikerrel futtattam.

2.b. Régió alapú szegmentálás

Kidolgoztam a 2.a. altézisben megfogalmazott módszerre alapozva egy új, régió alapú szegmentáló módszert, amely a pontok szegmentálását tovább javítja a kompakt és merev mozgó objektumok sajátosságainak figyelembevételével. A régió alapú megközelítés tudomásom szerint újítás a mozgásalapú, háromdimenziós objektum-szegmentálás területén.

Azt is bebizonyítottam, hogy a szegmentálás alapját képező ún. visszavetítési hiba a koordináta-transzformáció többértelműségére érzéketlen.

Az algoritmus valós képekből származó tesztadatokon vizsgáltam meg, és meggyőző eredményeken kaptam: a szegmentálás még akkor is sikerült, ha a mozgó objektum lassú szögsebességgel forgott.

3. tézis Tagolt objektumok rekonstrukciója gyenge perspektíva alatt [11,12,13,14,18]

Kidolgoztam két új módszert, melynek segítségével el lehet dönteni két merev, mozgó objektumról, hogy tagolt objektumot alkot-e. Az első módszer pontszerűen kapcsolt, a második tengelyesen rögzített tagolt objektumok kapcsolódásának eldöntésével foglalkozik. Az első módszer esetén a kapcsolódás helyének becslését is megoldottam.

3.a. Kapcsolódási pont becslése. Feltételezem, hogy a merev mozgó objektumokat korábban szegmentáltuk és a mozgás- és struktúrainformációkat az alábbiak szerint kiszámítottuk:

$$W_1 = \left[M_1 \mid t_1 \right] \begin{bmatrix} S_1 \\ 1_1^T \end{bmatrix}, \quad (9)$$

$$W_2 = \left[M_2 \mid t_2 \right] \begin{bmatrix} S_2 \\ 1_2^T \end{bmatrix}. \quad (10)$$

A kapcsolódási pontra az alábbi költségfüggvény esetében legkisebb négyzetes értelemben optimális megoldás adtam:

$$J = \left\| W_1 - \left[M_1 \mid t \right] \begin{bmatrix} S'_1 \\ 1_1^T \end{bmatrix} \right\|_F^2 + \left\| W_2 - \left[M_2 \mid t \right] \begin{bmatrix} S'_2 \\ 1_2^T \end{bmatrix} \right\|_F^2. \quad (11)$$

A megoldás zárt alakban fejeztem ki:

$$\begin{bmatrix} \hat{o}_1 \\ \hat{o}_2 \end{bmatrix} = [M_1 \mid -M_2]^\dagger [t_2 - t_1], \quad (12)$$

ahol o_1 és o_2 jelöli a közös pontot 3D-ben, t_1 és t_2 pedig 2D-ben.

3.b. Pontszerűen kapcsolt tagolt objektumok csoportosítása.

A csoportosítási feladat megoldására a 2.a. altézis során definiált becslés hibáját alkalmaztam:

$$\frac{1}{F} \|M_1 \hat{d}_1 + t_1 - M_2 \hat{d}_2 - t_2\|_2. \quad (13)$$

A csoportosítási feladat eldöntésére egy küszöböt kell a hibára meghatározni. A hiba mértékegysége pixel, ami a szükséges küszöb meghatározását megkönnyíti.

3.c. Tengelyesen kapcsolt tagolt objektumok csoportosítása.

Megmutattam, hogy a közös tengelyű tagolt objektumok esetén a tengellyel összekötött két objektum relatív mozgását leíró mátrixok sorvektorai közös tengelyű köríveket írnak le. A közös tengelyű körívek meghatározására két részből álló algoritmust készítettem:

1. Párhuzamos síkok illesztése az adathalmazokra.
2. Közös tengelyű körök meghatározása a síkokon.

A döntést itt is küszöbölés segítségével végzem el, a szükséges

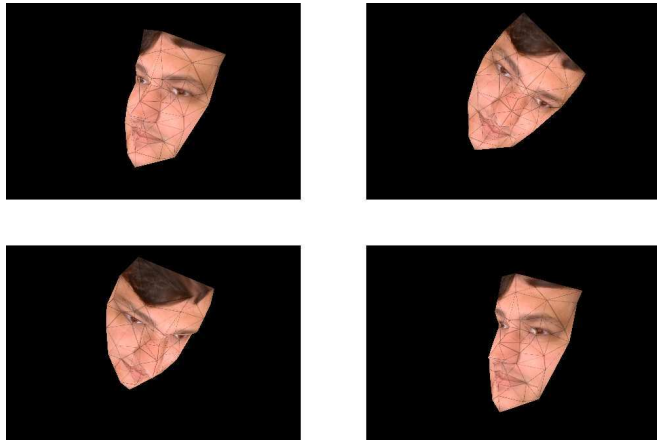
hibát a körillesztés pontatlansága adja.

Valamennyi altézist szintetikus és valós adatokon is megvizsgáltam, és a működést demonstráltam.

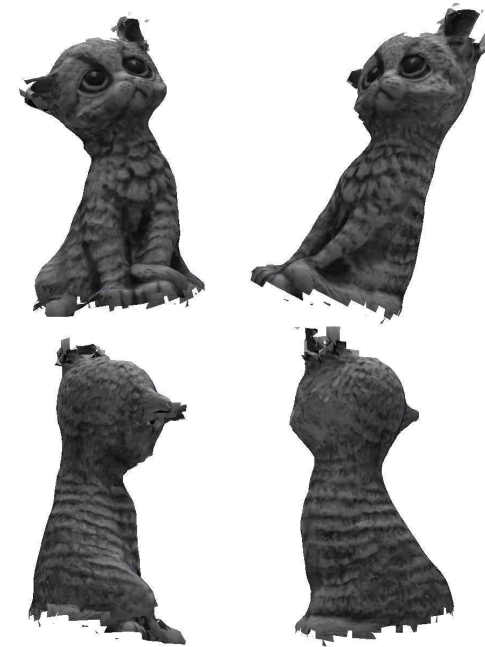
4. A tudományos eredmények alkalmazása

Ahogy az már az 1. fejezetben említettem, a kutatómunka célja egy teljes rekonstrukciós rendszer kiépítése volt. Az értekezésben az egyes tézisek működését példákon mutatjuk be, itt, a tézisfüzetben a teljes rendszer működésére mutatok be két példát, amelyet a dolgozat szintén tartalmaz.

Az első példa során emberi arcról készített három darab képről készítettünk gyenge perspektív módszerek segítségével háromdimenziós rekonstrukciót. Az eredményt az alábbi képek szemléltetik:

Másik példánk során teljes körbefordulás során 80 képből készítettünk egy macskát ábrázoló szoborról textúrázott rekonstrukciót valódi perspektívát alkalmazó módszerek segítségével:

A rendszer, bár kész van, korántsem tökéletes. A kutatómunka tovább folytatódik: az egyes részfeladatokra jobb megoldásokat lehet készíteni, akár más tudományos eredményeinek a megvalósításával, akár új módszerek kifejlesztésével.

Céлом, hogy a megismert módszereket a műegyetemi oktatásba is áttemeljem, kiegészítve a már meglévő, számítógépes látással foglal-

kozó kurzusokat. A fejlesztési feladatba már eddig is sok hallgatót sikerült bevonni, reményeim szerint a jövőben nemcsak diplomamunkák és TDK dolgozatok, hanem akár további értekezések is születnek ezen a rendkívül érdekes, jövőbemutató tudományterületen.

5. A szerző publikációi a dolgozat témakörében

- [1] **Hajder Levente**: Mozgásérzékelés webkamerával. In *Elektrotechnika*, 98:203-205, 2005.
- [2] **Levente Hajder**, D. Chetverikov: Weak-perspective Structure from Motion for Stongly Contaminated Data. In *Pattern Recognition Letters*, 27:1581-1589, 2006.
- [3] **Levente Hajder**: Shape and Motion from Video. In *Proc. II. Magyar Számítógépes Grafika és Geometria Konferencia*, pp. 98–102, 2003.
- [4] **Levente Hajder**: Robust Structure from Motion by Outlier Rejection. In *Proc. Képfeldolgozók és Alakfelismerők Konferenciája*, pp. 30–36, 2004.
- [5] **Hajder Levente**, Chetverikov D., Kardos I., Renner G.: Aktív kontúrok és Fast Marching eljárás alkalmazása az orvosi képfeldolgozásban. In *Proc. Képfeldolgozók és Alakfelismerők Konferenciája*, pp. 90–96, 2004.
- [6] **Levente Hajder**, Dmitry Chetverikov: Robust Structure from Motion under Weak Perspective. In *Proc. 2nd International Symposium on 3D Data Processing, Visualization & Transmission*, pp. 828–835, 2004.
- [7] I. Kardos, **Levente Hajder**, D. Chetverikov D, G. Renner: Bone Surface Reconstruction from MR/CT Images using Fast Marching and Level Set Methods. In *Proc. Joint Hungarian–Austrian Conference on Image Processing and Pattern Recognition*, pp. 41–48, 2005.

- [8] **Levente Hajder**: An Iterative Improvement of the Tomasi-Kanade Factorization. In *Proc. III. Magyar Számítógépes Grafika és Geometria Konferencia*, pp. 30–36, 2005.
- [9] **Levente Hajder**, D. Chetverikov: Robust 3D Segmentation of Multiple Moving Objects under Weak Perspective. In *ICCV Workshop on Dynamical Vision*, CD-ROM, 2005.
- [10] **Levente Hajder**, D. Chetverikov: Robust 3D Segmentation of Multiple Moving Objects under Weak Perspective. In *Lecture Notes on Computer Science*, 4358, pp. 48–59, 2007.
- [11] **Levente Hajder**: 3D Motion Grouping of Articulated Objects. In *Computer Vision Winter Workshop (oral presentation after double blinded review)* pp. 125–130 ,2006.
- [12] **Levente Hajder**: 3D Motion Grouping of Articulated Objects. In *Automation and Applied Computer Science Workshop* pp. 131–142, 2006.
- [13] **Hajder Levente**: Tagolt objektumok rekonstrukciója videó alapján *Intelligens Rendszerek Fiatal Kutatók Szimpóziuma* (poszter) 2006.
- [14] **Levente Hajder**: Optimal Joint Estimation of Articulated Objects under Weak Perspective *Proc. Képfeldolgozók és Alakfelismerők Konferenciája*, pp. 71–78, 2007.
- [15] Csaba Kazó, Ákos Pernek, **Levente Hajder**: Texturing 3D Models from Images *Proc. Képfeldolgozók és Alakfelismerők Konferenciája*, pp. 148–156, 2007.

- [16] **Levente Hajder**, Ákos Pernek, Csaba Kazó : Structure from Motion by Fast Alternation. *Proc. Workshop of the Austrian Association for Pattern Recognition (OAGM/AAPR)*, Accepted for publication, 2007.
- [17] **Levente Hajder**, Ákos Pernek, Csaba Kazó : Fast and Precise Weak-Perspective Factorization. Submitted to *The 12th International Conference on Computer Analysis of Images and Patterns*, Vienna, Austria, 2007.
- [18] **Levente Hajder** : Grouping of Articulated Objects with Common Axis. Submitted to *The 12th International Conference on Computer Analysis of Images and Patterns*, Vienna, Austria, 2007.